

วิเคราะห์ผลงานจิตรกรรมภาพคน ของ อเมดีโอ โมดิกลี อานี (Amedeo Modigliani)

The Analysis Study of Amedeo Modigliani Portrait Paintings

วรรณภา พิเชฐพฤกษ์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

E-mail: wanna_pic@dusit.ac.th

บทคัดย่อ

ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบในผลงานจิตรกรรมภาพคน ของ อเมดีโอ โมดิกลี อานี มีลักษณะรูปแบบกึ่งนามธรรมลอกเลียนแบบธรรมชาติ แต่มิได้ลอกเลียนให้เหมือนจริงดังตาเห็น เนื่องจากศิลปินได้ดัดแปลงรูปร่างรูปทรงด้วยวิธีการเพิ่มเข้า และบิดพลิ้วรูปแบบโดยการยัดขาว (Addition) โดยเฉพาะ โครงสร้างของแบบที่เป็นภาพคน (Portrait) และภาพเปลือย (Nude) มีลักษณะยาว กว่าปกติ โดยใช้เส้นเป็นตัวกำหนดรูปร่างรูปทรงใหม่ และพบการตัดทอน (Distortion) ในส่วนที่เป็นหัวออก เพื่อลดขั้นตอนที่ซับซ้อนของการวาด และภาพบางภาพ ศิลปินไม่แสดงในส่วนที่เป็นดวงตา แต่กลับระบายสีเรียบๆ แทน การตัดทอนบางส่วนของภาพออกไป ทำให้ภาพเกิดความงาม และมีชีวิตชีวา มีความหมาย เกิดนัยสำคัญ ในภาพที่น่าติดตาม และค้นหาเนื้อหาในผลงานจิตรกรรมภาพคน ของ อเมดีโอ โมดิกลี อานี แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้ เนื้อหาเรื่องราวเกี่ยวกับภาพคน (Portrait) ศิลปินสามารถสื่อถึงบุคลิกภาพของบุคคลนั้นออกมาได้ และเนื้อหาที่เกี่ยวกับภาพเปลือย (Nude) ศิลปินสามารถสื่อถึงบุคลิกภาพเฉพาะของนางแบบ Nude โดยเลือกจุดเด่นที่สร้างเสน่ห์ ความรู้สึกเย็บเหงา น่ารัก น่าสงสาร ไม่แสดงในเรื่องกามรมณ์ ศิลปินยังแสดงลักษณะกริยาที่เป็นธรรมชาติของสตรี ผู้นั้นเพื่อแสดงออกแบบตรงไปตรงมา เผยให้เห็นบุคลิกภาพของสตรีอย่างเด่นชัด นอกจากนี้มีลักษณะเด่นเฉพาะดังที่กล่าวมาแล้วนั้น ยังสามารถสื่อให้ผู้ชมภาพมีอารมณ์คล้อยตามไปด้วยเทคนิคกลวิธีการแสดงออกในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมภาพคน ของอเมดีโอ โมดิกลี อานี (Amedeo Modigliani) ซึ่งแบ่งได้เป็น 4 ประเด็น ดังนี้ 1) การใช้เส้น เป็นการสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ โดยใช้ความงามของเส้นโค้งเป็นตัวกำหนดรูปทรงให้มีลักษณะยืดและยาวกว่าที่เป็นจริง เส้นโค้งช่วยให้เกิดอารมณ์ที่อ่อนโยนเส้นแต่ละเส้นสอดรับกันอย่างสง่างาม เส้นตัดขอบช่วยในการสร้างมิติของภาพ 2) การใช้สี เป็นการใช้สีเลียนแบบธรรมชาติ และเพิ่มลดบางส่วน ตามจินตนาการ และวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์ 3) การระบายสี เป็นวิธีการระบายสีแบบพื้นฐานทั่วไป โดยวิธีการแต้มสี ลากสี ป้ายสี จุด ชูต ขีด แสดงร่องรอยของสีน้ำมันที่มีลักษณะสีแต่ละสียังผสมไม่กลมกลืน เป็นเนื้อเดียวกัน และเป็นไปในทิศทาง การระบายสีของศิลปินในขณะสร้างสรรค์ และ 4) วรรณะของสีที่ใช้ พบว่า

ถูกทำให้ค่าของสีอ่อนลง โดยผสมสีขาว และใช้สีคู่ตรงข้ามในภาพเดียวกันที่มีปริมาณใกล้เคียงกัน และมีระยะการวางตำแหน่งของสี ใกล้เคียงกัน ใช้วรรณะของสีให้เป็นไปในลักษณะเดียวกันทั้งภาพ เพื่อสร้างจุดเด่นให้กับภาพคน (Portrait) และภาพเปลือย (Nude)

Abstract

This research had the objective to analyze the paintings of Amadeo Modigliani in terms of the form, contents and presentation methods. In this research, 20 portraits of Amadeo Modigliani were studied. The instrument used to collect the data was the interview performed to the experts and art academics. All data were then analyzed and the study results could be summarized that the paintings of Amadeo Modigliani were semi abstract as follows: The portraits were partially copied from the nature by the means of addition and elongation. Thus, the portraits and nudes were especially elongated whereas lines were used to build the new shapes. In addition, the distortion was used at the feet to reduce the drawing procedures. In some portraits, the artist did not emphasize the eyes but only use the light colors. Therefore, the portraits were beautiful, lively and meaningful. The contents of portraits of Amadeo Modigliani could be divided into two aspects. The contents of portraits presented the maturity whereas nudes provided the specific characteristics of nude models, especially the sexual outstanding points such as seductive or challenging eyes. Moreover, the artist also showed the natural actions of women including their bodies to provoke the emotion of the audience. The presentation methods of Amadeo Modigliani in the portraits could be divided into 4 aspects as follows: 1) Lines: The curves were used in the portraits for the addition and elongation. In addition, curves would give the feeling of softness, beauty and dimension. 2) Colors: The natural colors were used with the addition or reduction based on the imagination and objectives of creativity. 3) Color Painting: The normal painting was used with various ways such as dragging, scratching or spotting etc. to present the oil colors based on the creativity and direction of the artist. And 4) Color Complexion: The colors used were softened by white color whereas the opposite color tones were used. The direction distance of color was close to the color complexion to make the outstanding point to the portraits and nudes.

บทนำ

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหาการบันทึกเรื่องราว มักแสดงถึงความคิดของมนุษย์ นับแต่สมัยก่อนคริสตกาลเป็นที่น่าสังเกต การบันทึกมักเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ พิธีกรรม สิ่งเหนือธรรมชาติ และการควบคุมของมนุษย์ ความเชื่อในจิตวิญญาณ และชีวิตหลังความตาย มักเป็นเนื้อหา ให้จิตรกรนำมาขบคิด เพื่อนำเสนอศิลปะรับใช้สังคม ความศรัทธาที่มีต่อศาสนา เป็นจุดเริ่มต้น การพัฒนาความคิด ความเชื่อ โดยการผนวกกับความเป็นมนุษยนิยม (Humanism) และปัจเจกนิยม (Individualism) ซึ่งเริ่มเห็นภาพชัดเจนมากขึ้นตามกระแสวัฒนธรรม ที่มีการเปลี่ยนไปตามยุคสมัย

ต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 ยุโรปมีอำนาจสูงสุด ทั้งอำนาจทางเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง และศิลปวัฒนธรรม ได้แสดงบทบาทที่เด่นชัด คือ การปฏิวัติอุตสาหกรรม และสังคมอุตสาหกรรม ความเจริญได้ถึงขีดสุด ความขัดแย้งทางการเมืองการปกครอง จนก่อให้เกิดสงครามโลกครั้งที่ 1 ขึ้น ในปี ค.ศ.1914-1918 นำมาซึ่งปัญหามากมายตามมา เมื่อสงครามสงบลง กระแสการเมือง เศรษฐกิจ และสงครามเย็น ได้ส่งผลถึงผลงานศิลปะที่เนื้อหาและรูปแบบและมีขอบข่ายความคิดที่เปลี่ยนไป

เมื่อพูดถึงศิลปะ และศิลปินของประเทอิตาลีแล้ว ส่วนใหญ่จะนึกถึงศิลปินผู้ยิ่งใหญ่ยุคฟื้นฟูศิลปวิทยา หรือเรเนอส์ซองค์ (Renaissance) อย่าง เลโอนาร์โด ดา วินชี (Leonardo da Vinci) มีชีวิตอยู่ ระหว่าง ค.ศ.1454-1519) ผู้วาดภาพจิตรกรรมอมตะ “โมนาลิซ่า” หรือ ไมเคิลแองเจโล (Michelangelo Buonarroti มีชีวิตอยู่ ระหว่าง ค.ศ.1475-1565) ผู้สร้างประติมากรรมหินอ่อนมหาจักรพรรย์ “เดวิด” ทิเชียน (Tiziano Vecelli Titan จิตรกรชาวเวนิซ มีชีวิตอยู่ระหว่าง ค.ศ.1488/90-1576) เป็นศิลปินอิตาลีเข่นรุ่นเก่าเช่นเดียวกัน หลังจากนั้นแล้วก็ไม่ใคร่มีศิลปินอิตาลีที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันมากนัก ทั้งนี้ มีสาเหตุส่วนหนึ่งเป็นเพราะศูนย์กลางของศิลปะยุโรปได้เปลี่ยนจากอิตาลีไปอยู่ที่กรุงปารีส ฝรั่งเศส โดยเฉพาะเมื่อศิลปะยุโรปก้าวเข้าสู่โลกสมัยใหม่ ในคริสต์ศตวรรษที่ 19 นั้น ศิลปินสมัยใหม่ชาวอิตาลีแทบจะไม่มีชื่อเสียงโดดเด่นเลย แต่ยังมีศิลปินสมัยใหม่คนหนึ่งของอิตาลีที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้สร้างผลงาน ที่มีลักษณะเฉพาะตัวชัดเจนคนหนึ่งในวงการศิลปะสมัยใหม่ช่วงหลังคริสต์ศตวรรษที่ 19 คือ อเมดีโอ โมดิกลี อานี (Amedeo Modigliani) (<http://www.rakbankerd.com>)

ในฐานะของครูผู้สอนศิลปะ จึงสังเกตเห็นคุณค่า และประโยชน์ในการนำผลงานจิตรกรรมภาพคนของ อเมดีโอ โมดิกลี อานี มาทำการวิจัย เพื่อศึกษาค้นคว้าหาความรู้ แรงบันดาลใจ และแนวทางแสวงหา และพัฒนาเอกลักษณ์งานศิลปะเฉพาะตน อันมีผลต่อการศึกษาค้นคว้า การเรียนการสอนวิชาศิลปะ และวิชาประวัติศาสตร์ศิลป์

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาผลงานจิตรกรรมภาพคนของ อเมดีโอ โมดิกลี อานี ในช่วงปี ค.ศ.1908-1919 ในด้านรูปแบบ เนื้อหา และเทคนิคกลวิธีการแสดงออก ในการสร้างสรรค์ผลงาน

วิธีการศึกษา

1. ขอบเขตการวิจัย

1.1 ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะจิตรกรรมภาพคนของ อเมดีโอ โมดิกลี อานี ในช่วงปี ค.ศ.1908-1919 ได้ภาพจำนวน 20 ภาพ จากผลงานจำนวนที่สามารถรวบรวม ได้ทั้งหมด 120 ภาพ โดยผู้อำนวยการ และผู้ทรงคุณวุฒิทางศิลปะ เป็นผู้พิจารณาคัดเลือกภาพ (และผู้วิจัยได้ออก ความจากหนังสือ K. ruszyuski, Annette. Amedeo Modigliani: Portraits and Nudes. New York: Prestel, 1996. Krystof, Doris. Amedeo Modigliani 1884-1920: The Poetry of seeing. New York: Taschen, 1996. Parisot, Christian. Modigliani. Italy: Bayard Presse, 1992.)

1.2 ในงานวิจัยฉบับนี้ ศึกษาผลงานจิตรกรรมภาพคนของ อเมดีโอ โมดิกลี อานี ในช่วงปี ค.ศ.1908-1919 ในด้านรูปแบบ เนื้อหา และเทคนิคกลวิธีการแสดงออก ในการสร้างสรรค์ผลงาน

2. ระเบียบวิธีวิจัย

2.1 แบบวิธีวิจัย ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพในการศึกษา โดยศึกษาจากเอกสารตำราและ ศึกษาผลงานจากเอกสารตำราและสื่อสิ่งพิมพ์ การวิจัยเอกสารจะทำการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ ประวัติชีวิต การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ตลอดจนสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านศิลปะ จำนวน 7 ท่าน ในประเด็นรูปแบบ เนื้อหา และเทคนิคกลวิธีการแสดงออก พร้อมด้วย การสัมภาษณ์ แบบไม่เป็นทางการเพื่อใช้ในการซักถามหลังจากที่เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการต่างๆ ครบถ้วนแล้ว จะนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอผลการวิจัยประกอบการพรรณนา

2.2 การรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของศิลปินเลือก กลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 20 ภาพ จากการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านศิลปะ

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

2.3.1 ขั้นตอนตรวจสอบข้อมูลแหล่งที่มา ความเหมาะสมและความถูกต้องของแหล่งข้อมูล

2.3.2 ขั้นตอนการจัดระเบียบข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคเอกสาร

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านศิลปะ และนำมาแยกโดยกำหนดเป็นกรอบในการวิจัย ดังนี้

- 1) วิเคราะห์เนื้อหางานภาพคน และภาพเปลือย
- 2) วิเคราะห์เทคนิคกลวิธี

ผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปข้อมูลจากการที่ได้สัมภาษณ์มาแบ่งผลการวิเคราะห์ออกเป็นประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

1. รูปแบบในผลงานจิตรกรรมภาพคนของ อเมดีโอ โมดิกลี อานี มีหลายลักษณะ คือ รูปแบบกึ่งนามธรรม ซึ่งจะสังเกตเห็นได้จากวิธีการเขียนที่มีลักษณะการขีดส่วนของ โครงสร้างมนุษย์ เพื่อสร้างรูปแบบใหม่ เน้นเฉพาะส่วนที่สำคัญ เพื่อเสริมสร้าง และเน้นความหมายให้กับภาพนั้น ให้เด่นชัดขึ้น เช่น ส่วนของ ใบหน้าบอกบุคลิกภาพของแบบ หรือภาพ Nude จะเน้นส่วนบ่งบอกความเป็นสตรีเพศ และมักไม่วาดส่วนที่เป็นเท้า ทั้งภาพ Portrait และภาพ Nude

ดังนั้นรูปแบบจิตรกรรมภาพคนของ อเมดีโอ โมดิกลี อานี ไม่ปรากฏรูปแบบเหมือนจริง (Realistic) ดังภาพถ่าย (photo) ถึงแม้จะมีลักษณะที่บ่งชี้ภายนอก ที่เป็นร่างกายมนุษย์ให้เห็น แต่ผู้สร้างได้ใช้จินตนาการความละเอียดอ่อนสร้างสรรค์ดัดแปลง ธรรมชาติให้มีรูปร่างรูปทรง เป็นลักษณะรูปแบบกึ่งนามธรรม (Semi Abstract) Amedeo Modigliani ยังคงลักษณะบุคลิกภาพเฉพาะของแบบที่เป็น Portrait และภาพ Nude โดยไม่ทำลายลักษณะเด่นเหล่านั้น แต่กลับเน้น และสร้างเสริมให้ดูมีพลังดึงดูดให้เกิดอารมณ์ และจินตนาการร่วมไปกับภาพที่สื่อให้สั่น ท้นธาตุทางศิลปะ (Element of Art) ได้ถูกนำมาใช้เพื่อสร้างสรรค์ ผลงานให้มีลักษณะเด่นพิเศษ เช่น เส้นโค้งที่มักพบในภาพ Portrait และ Nude เพื่อสร้างความอ่อนโยน และความอบอุ่นภายในภาพ การใช้สี มีลักษณะเป็นธรรมชาติ

ลักษณะการตัดทอนบางส่วนในภาพออก เช่น ส่วนที่เป็นเท้า และดวงตา กลับทำให้ภาพดูมีเสน่ห์ และเป็นเอกลักษณ์ของศิลปิน เนื่องจากการสร้างสรรค์ของศิลปิน สามารถสร้างความรู้สึกเลื่อนไหลให้กับภาพ ไม่หยุดนิ่งกับจุดใดจุดหนึ่ง แม้กระทั่งดวงตาที่บ่งบอกถึงอารมณ์ความรู้สึกได้หลายรูปแบบ

2. เนื้อหาจิตรกรรมภาพคนของ อเมดีโอ โมดิกลี อานี พบว่า มี 2 ลักษณะ ดังนี้

2.1 เนื้อหาที่เกี่ยวกับภาพ Portrait ศิลปินสามารถแสดงออกถึงลักษณะบุคลิกภาพเฉพาะของแบบ แสดงออกของอารมณ์ความรู้สึกภายใน ตรงไปตรงมา เช่น ความฉลาดหลักแหลมของแบบ หรืออารมณ์บึ้งของแบบที่วาด

2.2 เนื้อหาที่เกี่ยวกับภาพ Nude ศิลปินสามารถแสดงออกซึ่งบุคลิกเฉพาะของนางแบบ Nude โดยเลือกจุดเน้นที่เป็นเสน่ห์ให้ความรู้สึกเย็บเหงา น่ารัก น่าสงสาร ไม่แสดงในเรื่องอารมณ์ ซึ่งต่างกับภาพของ ศิลปินรุ่นใกล้เคียงกันโดยมีการแสดงอารมณ์ทางเพศอย่างชัดเจน ลักษณะของตาช่วยสร้างจินตนาการ และความรู้สึก การสร้าง ความรู้สึกดังกล่าว ศิลปินได้ใช้ส่วนประกอบทางศิลปะ (Element of Art) เช่น จุด เส้น สี รูปร่าง รูปทรง น้ำหนัก ที่ว่าง พื้นผิว นำมาสร้างองค์ประกอบใหม่ตามแนวคิด (Concept) ของผลงานแต่ละครั้ง เพื่อเน้นให้เกิดนัยสำคัญภายในภาพ

3. เทคนิค กลวิธีในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมภาพคนของ อเมดีโอ โมดิกลี อานี มีลักษณะพิเศษในการสร้างสรรค์ผลงาน ดังนี้

การใช้เส้น จากผลงานการสร้างสรรค์ พบว่า ใช้ความงามของเส้นโค้งเป็นตัวกำหนดของรูปทรง เส้นที่สร้างขึ้นใหม่นี้ มีลักษณะชัดและยาวกว่าที่เป็นจริง มีส่วนสร้างเสริมจินตนาการที่เกิดจากเส้นโค้ง ช่วยให้เกิดอารมณ์ที่อ่อนโยน เส้นแต่ละเส้นสอดรับกันอย่างสง่างาม ความละเอียดอ่อนของศิลปินที่ใช้เส้น ให้เกิดรูปร่างรูปทรงนั้น เพื่อเพิ่ม และลด เส้นขอบช่วยในการเน้นให้เกิดความงามของภาพ นับเป็นเทคนิคที่ใช้เส้นโค้ง เพื่อสร้างความงาม ได้เด่นชัด และเป็นเอกลักษณ์ของ Amedeo Modigliani

การใช้สี จากผลงานการสร้างสรรค์ พบว่า ศิลปินมีการใช้สีให้เป็นไป ตามลักษณะตามธรรมชาติ หรือเป็นไปตามบรรยากาศในขณะนั้น เพื่อเสริม และสร้างอารมณ์ความรู้สึกของแบบให้ได้ดังจินตนาการ และ Concept ศิลปินสร้างสรรค์ผลงานโดยสัมผัสได้ ถึงเบื้องลึกของแบบที่ต้องการนำเสนอผ่านผลงาน ดังนั้นการใช้สีนับเป็นอีกหนึ่งกลวิธีที่สำคัญ

การระบายสี จากผลงานการสร้างสรรค์ พบว่า ศิลปินใช้วิธีการระบายสีด้วยการแต้มสีลากสี ป้ายสี จุด ชูด และมีลักษณะเรียบๆ แบบๆ ไม่ได้สร้างมิติให้เกิดขึ้นในการสร้างภาพแต่กลับพบรูปทรงที่เกิดจากเส้นตัดขอบที่ช่วยให้เกิดมิติของภาพ ฉากหลังมักนิยมใช้สีที่ตัดกัน เพื่อมิติของภาพ ดังนั้นการใช้สีเป็นไปในลักษณะที่ไม่เน้นให้เด่น เพียงแต่เป็นการช่วยในการแก้ไขปรับปรุงมิติของภาพเท่านั้น

วรรณะของสีที่ใช้ พบว่า ถูกทำให้ค่าของสีอ่อนลง โดยผสมสีขาว และหรือใช้สีคู่ตรงข้ามในภาพเดียวกันที่มีปริมาณใกล้เคียงกัน ซึ่งระยะการวางตำแหน่งสีใกล้เคียงกัน ทำให้ภาพบางภาพมีลักษณะเด่นสะดุดตา แผงเร้นด้วยอำนาจ และพลังภายในภาพ ส่วนบางภาพแสดงถึงความอ่อนโยนของเส้นโค้งที่มีสัมพันธ์กับสี ช่วยให้ภาพมีเสน่ห์ห่ออบวน ด้วยวรรณะของสีที่แสดงค่าของมันได้เต็มกำลัง

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาจิตรกรรมภาพคน ของ อเมดีโอ โมดิกลี อานี สามารถสรุปผลของการวิจัย ในประเด็นต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังต่อไปนี้

1. รูปแบบในผลงานจิตรกรรมภาพคน ของ อเมดีโอ โมดิกลี อานี มีลักษณะรูปแบบ กึ่งนามธรรม ดังนี้

1.1 รูปแบบกึ่งนามธรรม ของ อเมดีโอ โมดิกลี อานี ใช้วิธีการยึด โครงสร้างของแบบที่เป็น Portrait และ Nude ให้มีลักษณะยาวกว่าปกติ โดยใช้เส้นเป็นตัวกำหนดรูปร่าง รูปทรงใหม่ เน้นเฉพาะส่วนที่สำคัญ เพื่อเสริมสร้าง และเน้นความหมาย ให้กับภาพนั้น ให้เด่นชัดขึ้น

1.2 รูปแบบกึ่งนามธรรม (Semi-Abstract) ของ อเมดีโอ โมดิกลิ อานี ที่พบมีลักษณะการตัดทอนบางส่วนในภาพ Portrait และ Nude ออก เช่น ส่วนที่เท้า และดวงตา

2. เนื้อหาในผลงานจิตรกรรมภาพคน ของ อเมดีโอ โมดิกลิ อานี แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

2.2 เนื้อหาเรื่องราวเกี่ยวกับภาพ Portrait ศิลปินสามารถสื่อถึงวุฒิภาวะของบุคคลนั้นออกมาได้

2.2 เนื้อหาที่เกี่ยวกับภาพ Nude ศิลปินสามารถสื่อถึงบุคลิกภาพเฉพาะของนางแบบ Nude โดยเลือกจุดเด่นที่สร้างเสน่ห์ให้ความรู้สึกเย็บเหงา น่ารัก น่าสงสาร ไม่แสดงในเรื่องกามรมณ์ ศิลปินยังแสดงลักษณะกริยาที่เป็นธรรมชาติของสตรีผู้นั้น เพื่อแสดงออกแบบตรงไปตรงมา เผยให้เห็นบุคลิกภาพของสตรีอย่างเด่นชัด นอกจากมีลักษณะเด่นเฉพาะดังที่กล่าวมาแล้วนั้น ยังสามารถสื่อให้ผู้ชมภาพมีอารมณ์คล้อยตามไปด้วย

3. เทคนิคกลวิธีในการสร้างสรรค์จิตรกรรมภาพคน ของ อเมดีโอ โมดิกลิ อานี ซึ่งแบ่งได้ 4 ประเด็น ดังนี้

3.1 การใช้เส้น เป็นการสร้างสรรค์ชิ้นใหม่ โดยใช้ความงามของเส้นโค้ง เป็นตัวกำหนดรูปทรงให้มีลักษณะยึด และยาวกว่าที่เป็นจริง เส้นโค้งช่วยให้เกิดอารมณ์ที่อ่อนโยน เส้นแต่ละเส้นสอดรับกันอย่างสง่างาม เส้นตัดขอบช่วยในการสร้างมิติของภาพ

3.2 การใช้สี เป็นการใช้สีเลียนแบบธรรมชาติ และเพิ่มลดบางส่วน ตามจินตนาการ และวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

3.3 การระบายสี เป็นวิธีการระบายสีแบบพื้นฐาน ด้วยวิธีการแต้มสี ลากสี ป้ายสี จุดขีด แสดงร่องรอยของสีน้ำมันที่มีลักษณะสีแต่ละสียังผสม ไม่กลมกลืนเป็นเนื้อเดียวกัน และเป็นไปในทิศทางของการระบายสีของศิลปิน ในขณะที่สร้างสรรค์

3.4 วรรณะของสีที่ใช้ พบว่า ถูกทำให้ค่าของสีอ่อนลง โดยผสมสีขาว และหรือ ใช้สีคู่ตรงข้ามในภาพเดียวกันที่มีปริมาณใกล้เคียงกัน และมีระยะการวางตำแหน่ง ของสีใกล้เคียงกัน อเมดีโอ โมดิกลิ อานี นิยมใช้วรรณะของสีให้เป็นไปในลักษณะเดียวกันทั้งภาพ เพื่อสร้างจุดเด่นให้กับภาพ Portrait และภาพ Nude

ข้อเสนอแนะ

1. ผลการศึกษาจิตรกรรมภาพคน ของ อเมดีโอ โมดิกลิ อานี สื่อให้เห็นถึงอิทธิพลปฐมหลังของศิลปินที่มีต่องานอย่างสูง ผลงานภาพคนของศิลปินสื่อออกมาด้วยแรงกดดันภายในอย่างรุนแรงหลายๆ ด้าน และเมื่อเจาะลึกลงในประวัติของศิลปินก็ได้พบสิ่งที่น่าสนใจน่าศึกษา อันนำมาเป็นแง่คิดในการดำเนินชีวิตของปวงชนได้มากมาย กล่าวคือ “ชีวิตวัยเยาว์ ครอบครัวยากจน นาย Modigliani ผู้เป็นบิดาได้ประกาศตัวเองเป็นบุคคลล้มละลาย” อเมดีโอ โมดิกลิ อานี เป็นเด็กที่รักและสนใจศิลปะ มารดาพยายามส่งเสริมให้เรียนศิลปะในสถาบันที่มีชื่อเสียงของอิตาลี ที่สถาบัน

วิจิตรศิลป์แห่งฟลอเรนซ์ (Academy of Fine Art in Florence) ซึ่งเขาได้ฝึกฝนเกี่ยวกับงานประติมากรรม แต่เรียนอยู่เพียงปีเดียวก็ย้ายไปเรียนที่สถาบันวิจิตรศิลป์แห่งนครเวนิซ หลังจากนั้น ค.ศ. 1906 อเมดีโอ โมดิกลี อานี ได้เดินทางไปกรุงปารีส และได้เข้าศึกษาศิลปะที่ Academie Colorossi ในกรุงปารีส ฝรั่งเศส

ชีวิตในนครปารีสเป็นชีวิตที่อิสระ เป็นแหล่งชุมนุมของศิลปินหัวก้าวหน้า ที่เดินทางมาจากประเทศต่างๆ ในยุโรป เขาก็เป็นเหมือนเด็กหนุ่มต่างชาติ ทั้งหลายที่มักเข้ามาใช้ชีวิตเสรี (Bohemian) อยู่ที่ย่านมองมาร์ต (Montmartre) เขาเป็นนักเรียนที่สมบูรณ์แบบ เอาใจใส่การเรียน มีระเบียบ และประพฤติตัวดี จำกัดการดื่มไวน์ ระวังตัวการสนทนาได้ตอบศิลปะกับคนแปลกหน้า การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ทำให้ได้สนิทสนมกับ ชูทีน (Chaim Soutine จิตรกรชาวรัสเซีย มีชีวิตอยู่ ระหว่าง ค.ศ. 1894-1943) บรานคูซ (Constantin Brancusi ประติมากรเชื้อสายโรมาเนียน มีชีวิตอยู่ ระหว่าง ค.ศ. 1876-1957) บรานคูซ ได้แนะนำให้รู้จักการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ทำให้ผลงาน ทั้งวาดเส้น จิตรกรรม และประติมากรรม มีลักษณะพิเศษเป็นของตนเอง แตกต่างไปจากแนวทางศิลปะแบบ Fauvism & Cubism ซึ่งเป็นที่นิยมในขณะนั้น ก่อนที่จะสร้างสรรค์ผลงานที่มีลักษณะพิเศษเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวนั้น เขาได้ศึกษางานของศิลปินรุ่นก่อนหลายคน เช่น ศึกษาโครงสร้างของสี จากผลงานจิตรกรรมของ เซซานน์ (Paul Cezanne จิตรกรชาวฝรั่งเศส มีชีวิตอยู่ ระหว่าง ค.ศ. 1839-1906) และผลงานของ ตูลูส โลเทรค (Henri Marie Reymould de Toulouse- Lautrec จิตรกรชาวฝรั่งเศส มีชีวิตอยู่ระหว่าง ค.ศ. 1864-1901) ตลอดจนผลงานแบบคิวบิสม์ เขาได้นำความรู้ และประสบการณ์ ที่ได้จากศิลปินรุ่นก่อนมาประยุกต์ใช้กับผลงานของเขา โดยผนวกเข้ากับควมบังดาลใจที่ได้รับจากผลงานประติมากรรมแบบดั้งเดิม (Primitive) ของแอฟริกันมาสร้างสรรค์เป็นผลงานวาดเส้น ซึ่งส่วนมากมีลักษณะงานสถิตย์ ผลงานจิตรกรรม และประติมากรรมที่มีเอกลักษณ์ของตนซึ่งแปลกและแตกต่าง ไปจากยุคสมัยที่นิยมศิลปะแบบ Fauvism & Cubism อเมดีโอ โมดิกลี อานี ที่มีลักษณะงานคล้ายประติมากรรมดั้งเดิมของแอฟริกา เช่น ภาพบุคคลของเขามักมีใบหน้าที่ยาว และมีจมูกยาวลึบตามใบหน้า นางแบบหลายๆ ภาพที่วาดมักไม่วาดนัยตา ซึ่งมีลักษณะคล้ายศิลปะดั้งเดิมของแอฟริกัน ชนเผ่าดั้งเดิมที่สร้างสรรค์ผลงานศิลปะรูปบุคคล และหน้ากาก ในพิธีกรรมต่างๆ เหตุผลอีกประการที่ควรให้ความสนใจ คือ ช่วงระยะเวลาหนึ่งปีที่เขาได้พักอาศัยอยู่ที่ปารีส จากเด็กหนุ่มชนชั้นกลางที่เคร่งครัดในศีลธรรม จารีตประเพณี ความประพฤติ กลับกลายเป็นพวกยิปซี อยู่ไม่เป็นที่เป็นทาง เขากลายเป็นอเมดีโอ โมดิกลี อานี ที่มีความคิดเป็นธุรกิจนิยม มีสภาพเป็นผู้ติดสุราและยาเสพติด ทำให้สภาพห้องทำงานเปลี่ยนแปลง ขาดความเป็นระเบียบจากการเสพยาและกัญชาควบคู่กัน รายงานผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องได้สรุปไว้ว่า ผลของสุรา และกัญชามีผลให้ผู้เสพแลเห็นของผู้นั้นผิดพลาดความจริงไปทำให้เกิดภาพลวงตาขึ้น และมีผลให้ร่างกายทรุดโทรม ชูบผอม ไม่มีแรง อ่อนเพลีย ร่างกายสกปรก

ผิวหนังหายบกร้าน การเปลี่ยนแปลงทางจิตใจ ความประพฤติ และบุคลิกภาพเปลี่ยนเป็นคนเจ้าอารมณ์ หุคหึงง่าย เอาแต่ใจตนเอง ขาดเหตุผล ขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ขาดความมั่นใจ พุดจก้าวร้าว ไม่สนใจความเป็นอยู่ของตนเอง ลักษณะคังที่กล่าวมานี้ ตรงกับลักษณะบุคลิกภาพที่เปลี่ยนแปลงไปภายหลังเขา ใช้ชีวิตแบบพวกยิปซีและ การขาดการยอมรับจากสังคม ทำให้ชีวิตเด็กหนุ่มที่มีวัยเพียง 22 ปี เริ่มใช้ชีวิตคนเดียวที่กรุงปารีสอย่างโดดเดี่ยว ขาดการดูแลจากครอบครัว ซึ่งพบว่า เป็นประเด็นที่น่าศึกษา และนำมา ไปประยุกต์ใช้เป็นแนวคิดของนักเรียน นักศึกษา และชนรุ่นหลังอย่างยิ่ง ชีวิตประวัติของ “อเมติโอ โมดิกลิ อานี” บอกให้เราทราบว่ สถาบันครอบครัวเป็นรากฐานชีวิตของบุคคลคนหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างลึกซึ้ง ในการกำหนดชะตาชีวิตของคนเราได้ และเป็นพลังอันยิ่งใหญ่ที่แท้จริงในการสร้างคนๆ หนึ่ง ให้เจริญงอกงามขึ้นมาได้อย่างอัศจรรย์

2. สำหรับผู้ที่สอนทางด้านศิลปะสามารถนำข้อคิดและความรู้ที่ได้จากการศึกษาคั้งนี้ เกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมภาพคนของศิลปินไปใช้ประกอบในการเรียนการสอนทางด้านศิลปะ และสามารถชี้แนะแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานสไตล์ อเมติโอ โมดิกลิ อานี ได้ เพื่อเป็นอีกแนวทางหนึ่ง ในการสร้างสรรค์งานทางด้านศิลปะ ให้กับนักเรียน นักศึกษา ได้เข้าใจถึงรากฐาน และความเป็นมาของผลงาน

3. ผลของการศึกษาที่พบ จะเป็นประโยชน์ต่อวงการการศึกษาทางด้านศิลปะ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าของนิสิตนักศึกษาในสถาบันการศึกษา และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยเรื่องวิเคราะห์ผลงานจิตรกรรมภาพคนของ อเมติโอ โมดิกลิ อานี ยังมีประเด็นที่น่านำมาวิจัย และพัฒนาอีกต่อไปได้ เช่น

1. การศึกษาเปรียบเทียบผลงานจิตรกรรมภาพคนกับอัตราส่วนการยึดโครงสร้างมนุษย์ในอัตราส่วนที่สามารถสื่อความงามสูงสุด

2. ควรศึกษาการสร้างสรรค์จิตรกรรมภาพคนของศิลปินหลายๆ ท่าน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อประโยชน์ต่อการศึกษา และขยายผลการศึกษาผลงานทางด้านศิลปะต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กำจร สุนพงษ์ศรี. (2523). ศิลปะสมัยใหม่. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
 ชลุด นิมเสมอ. (2538). องค์ประกอบศิลปะ. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
 ประเสริฐ ศิลรัตน์. (2542). ศูนย์ศิลปะทางทัศนศิลป์. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
 พิบูล สุภกิจจิเลขการ. (2529). ศิลปวัฒนธรรมฉบับพิเศษ (ศิลปะดั้งเดิม). กรุงเทพมหานคร: ศิลปวัฒนธรรม.

วิรุณ ตั้งเจริญ. (2545). **ทัศนศิลป์วิจัย**. กรุงเทพมหานคร: อีแอนด์ไอคิว.

สมเกียรติ ตั้งนโม. (2536). **ทฤษฎีศิลปะ**. กรุงเทพมหานคร: โอ เอส พริ้นติ้งเฮ้าส์.

อารี สุทธิพันธุ์. (2535). **ศิลปะนิยม**. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

K. ruszyuski, Annette. (1996). **Amedeo Modigliani: Portraits and Nudes**. New York: Prestel.

Krystof, Doris. (1996). **Amedeo Modigliani 1884-1920: The Poetry of seeing**. New York: Taschen.

Parisot, Christian. (1992). **Modigliani**. Italy: Bayard Presse.